

DEU ANYS DE LA MANCOMUNITAT DE LA TAULA DEL SÈNIA L'entitat participarà en la preestrena de la pel·lícula 'El olivo' el 28 d'abril a Madrid

ANY	PRESIDENT	PRESSUPOST
2006	Victor Pla (la Sènia)	85.611 €
2007	Evaristo Martí (Rossell)	489.584 €
2008	Alberto Moragrega (Beseit)	7.478.579 €
2009	Jordi Romeu (Vinaròs)	6.225.645 €
2010	Núria Ventura (Ulldecona)	6.750.031 €
2011	Juan J. Palomo (Vallibona)	5.331.006 €
2012	Marcelino Domingo (Benicarló)	484.513 €
2013	Marcelino Domingo (Benicarló)	339.056 €
2014	Joan Martín (la Ràpita)	296.778 €
2015	Ernestina Borràs (Càlig)	117.051 €
2016	Rhamsés Ripollés (Morella)	293.516 €

amb la participació de tots els pobles, així com projectes diversos, a partir de la col·laboració entre administracions i sectors econòmics, de desenvolupament sostenible del medi rural, reindustrialització i ocupació. En els darrers anys s'han fet estudis energètics per promoure l'eficiència dels ajuntaments mancomunats i actualment s'estan portant a terme cursos de formació per a joves com a vivers, personal administratiu i d'hostaleria amb el cofinançament de la Generalitat de Catalunya. Però la crisi i l'austeritat han pesat com una llosa: L'últim conveni de desenvolupament rural (2012-2015) signat amb l'Estat només va obtenir finançament durant el primer curs.

Paral·lelament i amb un punt enganyós de contradicció, també va arribar l'impuls al projecte estrella vigent: La conservació i protecció de les oliveres mil·lenàries, el seu entorn i el paisatge singular conegut com a mar d'oliveres, que acaba de rebre una menció especial en el Premi del Paisatge del Consell d'Europa. "És un projecte que ja funciona sol", afirma Adell. Probablement, és autònom perquè pot nodrir-se d'imaginació i progressar sense ingents quantitats de recursos. Per això ha reeixit en temps de vaques magres.

El Territori Sènia està considerat el de major concentració d'oliveres mil·lenàries del món, amb més de 4.800 de catalogades. El projecte també ha servit per millorar tot el procés de producció de l'oliva i els olis, amb una part de la producció nodrida exclusivament d'arbres monumentals: L'any passat es van embotellar 12.000 ampolles de mig litre

dels vuit molins que fan oli certificat (quatre a l'Ebre i quatre al Maestrat) de farga mil·lenària, i també s'ha activat una iniciativa selectiva, però, com l'oli Via Augusta, que no està obligatòriament restringit a la producció dels arbres mil·lenaris, però garanteix per ampolla dos varietats d'entre les més característiques del territori: Morruada, sevillana, farga i empeltre.

RECUPERACIÓ DE FINQUES Al Territori Sènia hi ha 37 restaurants que ofereixen oli d'oliveres mil·lenàries i, a partir de convenis amb els propietaris de finques d'oliveres, s'han habilitat diversos museus naturals a l'aire lliure. D'aquesta manera, s'obre la porta a un incipient oleoturisme. L'objectiu general és promoure els valors del paisatge, el patrimoni i la cultura associats a les oliveres més antigues, i assegurar la seua contribució al desenvolupament sostenible de tota la zona.

La conscienciació dels propietaris i de la gent del territori també ha fonamentat projectes de recuperació d'oliveres mil·lenàries abandonades, objectiu d'un taller d'ocupació actual finançat per la Generalitat Valenciana sobre tècniques per reactivar finques amb més de 90 anys en desús a Rossell o Vallibona; un projecte en què també està implicat l'IRTA i al qual la Fundació Banc de Santander ha aportat 140.000 euros.

Els pobles ebrencs que formen part de la Mancomunitat són Freginals, Mas de Barberans, Sant Carles de la Ràpita, la Sènia, Ulldecona, la Galera, Godall i Santa Bàrbara. Si més no, aquests quatre últims tenen molins d'oli en explotació. ■

Una pel·lícula d'Iciar Bollain fixa el vincle emocional amb les oliveres mil·lenàries

TORTOSA Ò.M.J.

L'activitat generada per la Mancomunitat al voltant de les oliveres mil·lenàries ha generat, en els darrers anys, congressos científics, jornades divulgatives, xarxes de col·laboració i material com ara cinc llibres editats sobre les oliveres, els seus olis i la gastronomia que se'n deriva. Tota aquesta activitat ha rebut premis i reconeixements com, per exemple, el Premi Europa Nostra 2014, atorgat per la Unió Europea; un total de cinc guardons resolts per l'Associació Espanyola de Municipis de l'Olivera (AEMO) o altres com el de la Fundació Dieta Mediterrània (2012) o l'Hispania Nostra (2013), organitzat per aquesta associació i per la Fundació Banc de Santander. Les oliveres monumentals eren una de les aficions predilectes de qui va ser el propietari i president del Banc de Santander, Emilio Botín, fins a la seua mort, el setembre del 2014. De fet, a Botín se li va retraure que guardés oliveres mil·lenàries procedents del Maestrat a la seua col·lecció particular, a Madrid. El conflicte, però, va propiciar una entrevista amb els responsables de la Taula del Sènia que ha cristal·litzat en una dinàmica de col·laboració important.

En aquest sentit, el Banc de Santander va sufragar, per exemple, un estudi fet pel CSIC sobre l'ADN d'una olivera mil·lenària originària del Maestrat que tenia Botín, o la datació per part de la Universitat Politécnica de Madrid de dos oliveres fargues: Una d'Ulldecona (l'estudi va revelar-ne una edat de 1.702 anys) i una de la Jana (1.183 anys).

A més a més dels reconeixements oficials, les oliveres mil·lenàries han comptat, en els darrers anys, amb la implicació de personatges il·lustres que han cedit la seua imatge per a la promoció del paisatge i el

Imatge extreta del tràiler de la pel·lícula.

'El olivo' és un pas més en una història farcida de premis i padrins il·lustres

producte. Entre els més destacats hi ha l'actor Juan Echanove, l'exdirector de la UNESCO Federico Mayor Zaragoza, l'actriu Maria Galiana, la periodista Pepa Fernández, el seleccionador espanyol de futbol Vicente del Bosque o el futbolista faldut Oriol Romeu, actualment a les files del Southampton.

Amb aquestes credencials, l'últim vincle establert per la Mancomunitat per reivindicar l'essència de les oliveres del Territori Sènia aporta a aquesta història un relat emocional molt interessant. Es tracta de l'agermanament amb la pel·lícula *El olivo*, dirigida per Iciar Bollain. Produïda per Morena Films, escrita per Paul Laverty i protagonitzada per Anna Castillo i Javier Gutiérrez, explica la

història d'Airna, una jove de 20 anys que treballa en una granja de pollastres i que està convençuda que l'únic que pot salvar el seu iaio, que ha deixat de parlar i de menjar, és recuperar l'olivera mil·lenària que la seua família va vendre, contra la seua voluntat, a una multinacional alemanya dotze anys enrere.

La pel·lícula fonamenta el seu relat en una olivera de Canet i està rodada a diversos espais de pobles del Maestrat com Canet, la Jana o Xert. La preestrena es farà el 28 d'abril a la facultat de Ciències de la Informació de la Universitat Complutense de Madrid, on després de la projecció de la pel·lícula se celebrarà una taula redona que comptarà amb la participació de la gerent de la Mancomunitat de la Taula, Tere Adell, o de Juan Echanove. En totes les preestrenes, fins a l'estrena el 6 de maig, la Taula repartirà ampolles d'oli Via Augusta i instal·larà la seua exposició itinerant sobre les oliveres monumentals. ■